Dosarul nr.2a-642/24 (2-22048108-03-2a-26062024)
Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central
Judecător: Dinu Brașoveanu

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

20 mai 2025 **municipiul Bălţi**

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Costaș și Ivan Parii,
grefier Olga Topada,
examinând în ședință publică cererea de apel declarată Nicolae Gromovenco reprezentat de avocatul Lilia Berladean împotriva hotărârii judecătoriei Soroca, sediul central din 05 martie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolae Gromovenco către Ruslan Begun privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 04 aprilie 2022 reclamantul Nicolae Gromovenco a înaintat cerere de chemare în judecată către Ruslan Begun prin care a solicitat:
- ✓ încasarea prejudiciului material în sumă totală de 8 260 lei;
- ✓ încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție în cuantum de 5 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 07.01.2022 pârâtul aflându-se pe drumul central din satul Cuhureştii de Sus cu automobilul de model ***** cu nr. de înmatriculare ***** pentru a-şi face cale de ieşire, fără a se asigura, a efectuat deplasarea cu spatele, fapt care a dus la ciocnirea tangenţială a automobilului ce aparține reclamantului de model ***** cu nr. de înmatriculare *****, ce era parcat. În asemenea circumstanţe pârâtul a cauzat deteriorări tehnice automobilului său, deteriorând uşa faţă stînga şi uşa spate stânga.
3. Mai evocă că, ca rezultat al încălcărilor comise de către Ruslan Begun, i-a fost întocmit proces-verbal ***** în baza art.242 alin. 1) CCo „încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulaţie rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalaţiilor rutiere, a altor instalaţii sau a altor bunuri ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei,, şi 243 alin. 1) CCo „Părăsirea de către persoana implicată în accident rutier a locului în care s-a produs accidentul ce a cauzat consecinţele prevăzute la art.242 alin.(l), dacă fapta nu constituie infracţiune, cu excepţia accidentului rutier

documentat prin procedura de constatare amiabilă a accidentului, prevăzută de Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de vehicule".

4. Potrivit regulamentului circulaţiei rutiere la pct.41 al.2 este stipulat că conducătorul de vehicul care intenţionează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face, fără a crea un pericol sau obstacol pentru ceilalţi participanți la trafic. Cu toate că pârâtul s-a obligat să-i restituie paguba, iar în acest sens eliberându-i o recipisă nu s-a ținut de promisiune, fapt ce l-a determinat să se adreseze cu prezenta acțiune în justiție.
5. Astfel pretinde reclamantul că, a fost nevoit să apeleze la serviciul unui specialist în domeniu în vederea întocmirii unui deviz estimativ pentru evaluarea costului reparației automobilului, unde s-a constatat că, prejudiciului constituie 7450 lei, iar pentru serviciile acordate a fost achitată suma de 350 lei. La fel a fost nevoit să suporte şi cheltuieli pentru alimentarea transportului pentru a se deplasa la specialistul care a întocmit devizul, fapt pentru ce a cheltuit 460 lei pentru motorină (tur-retur).
6. În drept, reclamantul își întemeiază acțiunea pe prevederile art. art. 11, 1998 Cod Civil.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central din 05 martie 2023 acțiunea civilă a fost admisă în parte. S-a încasat de la Ruslan Begun în beneficiul lui Nicolae Gromovenco prejudiciul moral în mărime de 1000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei. În rest pretențiile s-au respins.

Solicitarea apelantului:

8. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Nicolae Gromovenco reprezentat de avocatul Lilia Berladean a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond.
9. Prin încheierea Colegiul civil al Curții de Apel Bălți din 03 iulie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate și bonului taxei de timbru.
10. La 22 iulie 2024 apelantul reprezentat de avocatul Lilia Berladean a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond din 05.03.2023 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii civile.

Argumentele părților:

11. În motivarea apelului s-au invocat motive de fapt și de drept similare celor din cererea de chemare în judecată. Suplimentar s-a invocat că, instanţa de judecată nu a studiat cu atenţie devizul în cazul când a indicat în hotărârea sa că s-a solicitat de 2 ori valoarea uşii. Este clar că devizul confirmă ce lucrări urmează a fi efectuate şi că este necesar de înlocuit uşa. Pe când din conţinutul hotărârii care se contestă, judecătorul deja indică că a fost înlocuit uşa faţă stânga cu altă uşă. Acest fapt denotă că hotărârea emisă este afectată de un viciu, admis de instanţa de judecată. Nu pot fi reţinute argumentele instanţei de fond referitor la Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22

decembrie 2006, deoarece la caz părţile au întocmit recipisă care confirmă intenția intimatului Ruslan Begun de a repara benevol prejudiciul material creat în urma accidentului, fapt ce generează aplicarea speţei prevederile codului civil.

12. Mai menționează că, la caz recipisa confirmă că litigiul urma să fie soluţionat amiabil fără anunțarea companiei de asigurare, însă în cazul în care intimatul nu mai recunoaște recipisa urma să o conteste în instanța de judecată pentru a fi anulată, la fel urma să conteste și devizul estimativ sau să solicite o nouă reevaluare a prejudiciului.
13. Susține că i-a fost cauzat un prejudiciu printr-o acțiune interzisă de legea contravențională, și acesta beneficiază de dreptul la repararea prejudiciului material și moral, rezultat din acțiunile ilicite a intimatului, la fel ce ține de suma de 350 lei achitare pentru întocmirea devizului estimativ și suma de 460 lei pentru alimentarea transportului.
14. Mai evocă că apelantul s-a aflat într-o stare de stres și dsiconfort, fapt ce acordă dreptul la compensarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, la fel în sensul prevederilor art. 96 CPC, instanța de fond în mod neîntemeiat a respins revindecările apelantului.
15. Prin referința din 31 iulie 2024 intimatul Ruslan Begun a solicitat respingerea apelului.
16. În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului Nicolae Gromovenco, avocatul Lilia Berladean a susținut cererea de apel în mod integral cu toate motivele invocate.
17. Intimatul Ruslan Begun a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.
18. Reprezentantul intimatului, avocatul Diana Schibin a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

19. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi pasibil respingerii din următoarele motive:
20. Conform art. 385 lit. „a” CPC al RM instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.
21. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
22. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
23. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
24. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

25. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
26. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
27. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
28. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
29. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
30. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
31. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele

şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

32. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
33. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
34. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanţe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră că concluzia instanței de fond este una corectă, din următoarele raționamente.
35. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
36. Cu referire la cazul dedus judecății Colegiul judiciar reține că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr. ********** din 13.01.2022, Ruslan Begun a fost sancționat contravențional în baza art. 242 alin.(1) Cod contravențional și art. 243 alin.1) Cod Contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 58 unități convenționale, pentru faptul că, la data de 07 ianuarie 2022 în jurul orelor 09^{40}, conducând automobilului de model *****, efectuând manevra cu spatele a tamponat automobilul de model Wolswagen Polo cu n/î PR AQ 194 care era parcat pe partea dreaptă a carosabilului, cauzându-i deteriorări tehnice neînsemnate vehicolului (f.d.45).
37. La acest capitol se reține că, intimatul Ruslan Begun în termenul prevăzut de 15 zile nu a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție, în acest mod manifestându-și acordul cu cele reținute în el și materialele cauzei contravenționale
38. Totodată, potrivit recipisei din 07.01.2022 anexată la materialele cauzei rezultă că intimatul Ruslan Begun recunoaște faptul că a deteriorat ușa din partea stîngă a automobilului d.lui Gromovenco N. A și se obligă să restituie paguba (f.d.7).
39. În continuare Colegiul reține că Nicolae Gromovenco, cu referire la prevederile art-lor 19, 1998, 2036-2037 Cod civil, a depus prezenta acțiune civilă în judecată către

Ruslan Begun prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă totală de 8 260 lei, a prejudiciului moral în cuantum de 5000 lei cauzat prin săvârșirea contravenției, și a cheltuielilor de judecată.

40. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 05 martie 2023 a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a revendicărilor reclamantului Nicolae Gromovenco din acțiunea civilă, s-a încasat de la Ruslan Begun în beneficiul lui Nicolae Gromovenco prejudiciul moral în mărime de 1000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei. În rest pretențiile s-au respins.
41. Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, Nicolae Gromovenco a contestat-o cu apel, invocând argumentele enumerate mai sus.
42. În conformitate cu art. 45 alin.1) Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie.
43. În acord cu dispozițiile art. 383 alin. 2) Cod contravențional, victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor când nu există divergențe asupra întinderii acestora.
44. Conform art.387 alin.1) din Codul contravențional, este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.
45. În conformitate cu art.9 alin.2) lit. f) Cod Civil, drepturile şi obligațiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.
46. Potrivit art. 16 alin. (1) lit. (g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.
47. În conformitate cu art. 19 al. (1), (2),(3) și (5) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.
48. Conform art. 20 al. (1) - (2) Cod civil, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței. Fapta este săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a

prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

49. Potrivit art. 21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.
50. Conform prevederilor art. 1998 al. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
51. În sensul normei enunțate, Colegiul Civil reține că, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală acestora.
52. Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor îi este atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.
53. În aceste circumstanțe Colegiul apelează la dispozițiile capitolului XXXIII Cod Civil, care stabileşte condiţiile survenirii răspunderii pentru cauzarea de prejudicii, subiecţii care răspund pentru prejudiciile cauzate, precum şi ordinea de repararea a prejudiciului cauzat vieţii şi sănătăţii persoanelor, compensarea pagubei morale.
54. Aici colegiul civil remarcă faptul că, norma de drept comun în materia răspunderii delictuale (obligațiilor delictuale), ce consacră principiul reparării integrale a prejudiciului extra contractual, se conține în art. 1998 alin.1) Cod Civil, care prevede că, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.
55. Astfel, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.
56. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul conchide că pe parcursul examinării cauzei în instanţa de fond și cea de apel cu certitudine s-a stabilit că, la data de 07 ianuarie 2022 Ruslan Begun a fost sancționat contravențional în baza art. 242 alin.(1) Cod contravențional și art. 243 alin.1) Cod Contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 58 unități convenționale, pentru faptul că, la data de 07 ianuarie 2022 în jurul orelor 09[40], conducând automobilului de model *****, efectuând manevra cu

spatele a tamponat automobilul de model Wolkswagen Polo cu n/î PR AQ 194 care aparține lui Nicolae Gromovenco, care era parcat pe partea dreaptă a carosabilului, cauzându-i deteriorări tehnice neînsemnate vehicolului.

57. Prin decizia agentului constatator din 13 ianuarie 2022, intimatul Ruslan Begun a fost recunoscut culpabil în comiterea contravenției prevăzute la art. 242 alin. (1) Cod Contravențional, art. 243 alin.1) Cod contravențional, fiind-i aplicată o amendă de 58 u.c. echivalentul a 2900 lei și 05 puncte de penalizare, decizie care nu a fost contestată de către părți.
58. Astfel, potrivit devizului estimativ întocmit de SRL ”Myriapod Group” prezentat de către reclamant, pentru reparația automobilului de model Wolkswagen Polo cu n/î PR AQ 194, Nicolae Gromovenco a achitat suma de 7 450 lei (f.d.4), fapt ce a servit temei de înaintare a prezentei acțiuni în judecată.
59. La acest capitol colegiul reține că după cum rezultă din declarațiile intimatului, la momentul producerii accidentului, automobilul de model Ford Transit cu n/î KII584 deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCA.
60. Astfel, la caz nu se neagă faptul că anume intimatul Ruslan Begun a fost recunoscut vinovat în producerea accidentului, și respectiv anume acţiunea prejudiciabilă a acestuia (comisă din imprudență) a provocat daune materiale proprietarului autovehiculului „Wolkswagen Polo cu n/î PR AQ 194, Nicolae Gromovenco, însă având în vedere că la momentul producerii accidentului automobilul de model Ford Transit cu n/î KII584 deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCA, în speță, modul de reparare a prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier, este guvernat de Legea nr.414 din 22.12.2006.
61. Conform prevederilor art.15 alin.1) din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în vigoare la data producerii accidentului) prevede că, *asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul*.
62. Potrivit art. 20 alin.1) din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, *drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehicul aflat în proprietatea sau utilizarea asiguratului se exercită faţă de asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege*.
63. Iar potrivit alin.3 al aceluiași articol, persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că asiguratul a executat sau nu obligaţia de înştiinţare prevăzută la art.18 alin.(1) lit.c).
64. Prin urmare, Colegiul atestă tranșant că în speță, dreptul persoanei păgubite Nicolae Gromovenco, prin accidentul produs de autovehicul condus de intimatul Ruslan Begun, urma a fi exercitat direct către asigurătorul de răspundere civilă auto,

asigurător care s-a obligat să despăgubească prejudiciile cauzate prin accidentul produs de autovehicul, în perioada de valabilitate a contractului de asigurare.

65. În contextul dispozițiilor legal citate, instanța reține că reclamantul-apelant Nicolae Gromovenco nu a respectat procedura determinată expres de Legea nr. 414/2006, lege special aplicabilă speței în condițiile art. 1998 Codul civil, și nu a depus cererea de despăgubire către asiguratorul de răspundere civilă auto.
66. Or, în cazul în care la momentul producerii accidentului, Ruslan Begun proprietarul vehiculului implicat în accident, deținea polița de asigurare RCA, reclamantul Nicolae Gromovenco urma să depună la compania de asigurare cerere de acordare a despăgubirilor de asigurare, deoarece prejudiciile cauzate păgubitului în calitate de risc asigurat urmează a fi preluate de către compania de asigurări în temeiul contratului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă.
67. Referitor la alegațiile apelantului precum că, intimatul s-a obligat prin recipisa din 07 ianuarie 2022 să repare prejudiciul material cauzat în urma accidentului și respectiv nu era necesar să se adreseze la compania de asigurare cu o cerere de despăgubire, colegiul civil reține că recipisa nominalizată nu se echivalează cu o convenție de acceptare de către intimat a cuantumului prejudiciului solicitat de către reclamant la suma de 7450 lei.
68. De altfel Colegiul reține că, reclamantul nu a prezentat în susținerea pretențiilor sale înscrisurile aferente accidentului rutier cum ar fi un raport de expertiză privind cuantumul prejudiciului cauzat automobilului de model Wolkswagen Polo cu n/î PR AQ 194 ca urmare a accidentului rutier din data de 07.01.2022, or, devizul estimativ prezentat de către reclamant nu poate fi reținut de către instanță, în cazul în care la materialele cauzei nu se regăsesc actele ce confirmă dovada reparaţiei la suma de 7450 lei cum ar fi: factura fiscală, cecul, bonul de plată pentru piese, manoperă etc.
69. Alăturat, Colegiul civil susține poziția instanței de fond privind respingerea pretenției de încasare a prejudiciului material în sumă de 810 lei (350 lei întocmirea devizului estimativ și 460 cheltuieli suportate pentru alimentarea automibilului), or, deși la materialele cauzei se regăsesc 2 bonuri la suma de 350 lei și 460 lei, aceastea nu confirmă faptul că cheltuielile respective au fost suportate de către reclamant ca urmare a contravenției săvîrșite de către pârât la data de 07.01.2022.
70. Conform prevederilor art. 2036 alin.1) CC, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.
71. Potrivit prevederilor art. 2037 CC, alin. 1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. 2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. 3) La

determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

72. Este de menționat că prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribuite ale individului care îi definesc personalitatea.
73. Sub aspectul dat, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt.
74. Or, criteriul care stă la aprecierea compensației prejudiciului moral este criteriul echității, care este exprimat prin aceea că indemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirii trebuie stabilit astfel în cât aceasta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.
75. Prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului pretins a fi cauzat. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceiași natură.
76. La caz, instanța de apel conchide că compensația prejudiciului moral urmărește scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferințele psihice şi fizice cauzate de făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil şi proporțional suferințelor cauzate, adjudecarea unei sume ce ar depăși aceste principii fiind contrară Legii şi constituind o îmbogățire fără justă cauză.
77. Respectiv, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral urmează să ia în considerație, atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal şi familial, onoarea, demnitatea şi reputația profesională etc.); - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); - felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.
78. La caz, reclamantul-apelant Nicolae Gromovenco a invocat că, ca urmare a acțiunilor pîrîtului-intimat Ruslan Begun și anume ca urmare a accidentului produs la data de 07.01.2022, apelantul a suportat stare de stres şi de disconfort de lungă durată, cât și dezichilibru emoțional, prin urmare are dreptul la repararea prejudiciului moral.

79. Prima instanță fiind investită cu judecarea pricinii în cauză a ajuns la concluzia că, reclamantul este îndreptățit să pretindă la repararea prejudiciului moral, însă, suma despăgubirilor de 5 000 lei, pretinsă de reclamant este una exagerată.
80. Astfel, în contextul pretențiilor înaintate în acțiune privind încasarea prejudiciului moral, Colegiul concluzionează că suma de 1000 lei dispusă spre încasare la caz cu titlu de prejudiciu moral, corespunde întru totul cerinţelor de echitate şi proporţionalitate, or, suma ce depăşeşte această valoare ar fi excesivă şi disproporţionată în raport cu fapta intimatului şi consecinţele negative pentru apelant.
81. Din considerentele expuse, Colegiul notează că admiterea integrală a pretenției privind încasarea prejudiciului moral în cuantumul solicitat de 5 000 lei, ar fi o soluție inechitabilă în coraport cu circumstanțele concrete ale cazului analizate mai sus.
82. În atare circumstanțe, alte argumente invocate de apelant în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.
83. Astfel, prisma celor invocate mai sus, Colegiul civil reține că, apelantul Nicolae Gromovenco utilizând calea de atac, nu a prezentat în instanța de apel probe care ar fi de natură să infirme sau să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
84. Prin urmare, prima instanță a examinat pricina respectivă în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încît părţile au avut posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrîndu-și imparţialitatea şi obiectivitatea, creînd condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale pricinii.
85. Reieşind din cele expuse, Colegiul civil consideră că, motivarea pretenţiilor expuse în cererea de apel nu sunt bazate pe careva probe concludente, deaceea se ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
86. În temeiul art-lor 385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil

decide:

Respinge cererea de apel depusă de Nicolae Gromovenco reprezentat de avocatul Lilia Berladean.

Menține hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 05 martie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolae Gromovenco către Ruslan Begun privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție, fără modificări.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**